
MENINGSVORMEND

BRIEF VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS

VERVOLGPROCES BESTUURLIJKE TOEKOMST WEST-FRIESLAND

Aan de voorzitter van de gemeenteraad

Geachte voorzitter,

Aanleiding

Op 22 september 2009 heeft het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland (hierna: GS) een brief aan uw raad geschreven over het vervolgproces van de bestuurlijke toekomst in West-Friesland, na de vaststelling van de regiovisie. Zoals bekend wordt door GS in die regiovisie gepleit voor de totstandkoming van maximaal 2 gemeenten in de stedelijke zone van Hoorn tot Enkhuzen. Om dit proces op gang te brengen hechtten GS er aanvankelijk aan dat er in 2009 een constructief en niet-vrijblijvend gesprek zou worden gevoerd tussen de vier gemeenten (Hoorn, Drechterland, Stede Broec en Enkhuzen) over de versterking van de bestuurskracht. Nu door de 4 gemeenten tot op heden geen initiatieven zijn ondernomen tot het doen van een dergelijk bestuurskrachtonderzoek, komen GS met een alternatief voorstel, namelijk de aanstelling van een informateur om voortgang in het proces te bewerkstelligen en een aantal vragen beantwoord te krijgen.

Daarbij gaat het om de volgende vier vragen:

- 1) Wat zijn de (bestuurskracht)problemen die door de gemeenten worden ondervonden (lokaal en regionaal)?
- 2) In hoeverre houdt deze problematiek verband met de schaalgrootte van gemeenten?
- 3) In hoeverre houdt deze problematiek verband met de verhoudingen tussen gemeenten?
- 4) In hoeverre biedt schaalvergroting (via samenwerking, herindeling of anderszins) een effectieve en duurzame oplossing voor de geconstateerde problemen?

Het college van GS verzoekt de vier gemeenten om voor 1 december 2009 aan te geven of zij dit voorstel willen accepteren.

In deze meningsvormende raadsbrief zullen wij aangeven hoe wij tegen dit voorstel aankijken en u ons standpunt kenbaar maken.

Inhoudelijke beoordeling

Het dossier van de bestuurlijke organisatie in West-Friesland kent een lange voor geschiedenis. Deze geschiedenis is voor een groot gedeelte beschreven in ons raadsvoorstel 6 mei 2008 (nr. 2008048) welke heeft geleid tot het indienen van een zienswijze op het herindelingsontwerp Wervershoof-Andijk-Medemblik. Daarin is

onder meer opgenomen dat uw raad reeds op 16 april 2002 heeft besloten om opnieuw de provincie Noord-Holland te vragen haar verantwoordelijkheid te nemen in dit dossier. Dat is nimmer gebeurd, tot aan het moment waarop de WAM-fusie actueel werd en GS ter ondersteuning daarvan eerst op 13 januari 2009 een concept regiovisie hebben opgesteld. Zoals in het raadsvoorstel d.d. 3 maart 2009 is verwoord is het op zich te waarderen dat de provincie als nog een regierol op zich heeft genomen om te komen tot een totaalvisie voor onze regio, maar wordt het geschetste eindbeeld "stad versus platteland" door uw raad niet onderschreven. In het verlengde daarvan zijn wij van mening dat het moment om nu met een voorstel te komen om een informateur aan te stellen, veel te laat is en dus zeer slecht gekozen is.

Vanuit een provinciale regierol had een dergelijk voorstel niet nu maar een aantal jaren terug moeten plaatsvinden. Inmiddels zijn de nieuwe gemeenten Koggenland, Medemblik en Drechterland geformeerd en hebben GS een positief advies uitgebracht voor de fusie voor de WAM-gemeenten. Dit herindelingsontwerp ligt op dit moment ter beoordeling bij de Tweede kamer. Tegen dit ontwerp is door onze gemeente een zienswijze ingediend omdat de regiovisie inhoudelijk niet wordt onderschreven. In de lijn van eerdere besluitvorming door uw raad zou juist gekozen moeten worden voor een herindeling gebaseerd op onderlinge samenhang en op sociaal-maatschappelijke en economische motieven. Ondersteuning van het voorstel tot het accepteren van een informateur past naar onze mening dan ook niet, nu de besluitvorming over deze fusie nog niet is afgerond en wij geen aanwijzingen hebben dat uw raad het eerder en consequent ingenomen standpunt zou willen verlaten.

Naast het inventariseren van de (bestuurskracht)problemen, en het verband hiervan naar schaalgrootte en onderlinge verhoudingen, zou de informateur ook moeten beoordelen in hoeverre schaalvergroting een effectieve en duurzame oplossing voor geconstateerde problemen kan bieden (vraag 4). Daarbij staat schaalvergroting niet per definitie voor een herindeling, maar zou dit ook door een verbetering van samenwerking kunnen plaatsvinden. Juist als het gaat om regionale samenwerking, dan zou de opdracht niet beperkt moeten blijven tot deze 4 gemeenten. Voor een duurzame oplossing van de verbetering van samenwerking in de totale regio dienen juist alle (huidige 9) gemeenten in een onderzoek betrokken te worden. Al eerder hebben wij opgemerkt het opmerkelijk en onbegrijpelijk te vinden dat de gemeenten Koggenland en Opmeer door GS helemaal buiten de discussie en besluitvorming over schaalvergroting worden gelaten.

Naast deze inhoudelijke argumenten komt het voorstel ook tijdmatig op een ongelukkig tijdstip. De informateur krijgt 6 maanden voor zijn opdracht en zou zijn advies uiterlijk 1 mei 2010 moeten presenteren. Juist in deze periode spelen de gemeenteraadsverkiezingen. In de tweede helft van 2010 zal er meer duidelijkheid zijn over een Tweede Kamer standpunt en kan een nieuw gevormde raad zich met deze kennis eventueel opnieuw over dit dossier buigen.

Conclusie

Door uw raad is meerdere malen de wens uitgesproken om te komen tot schaalvergroting om de kwetsbaarheid op bestuurlijk, organisatorisch en financieel gebied te beperken. Daar is door de jaren heen een zeer consequent standpunt over ingenomen. Daarbij is nadrukkelijk gekozen voor een model dat afwijkt van de door GS vastgestelde regiovisie. Om deze reden is door uw raad uitgesproken dat hogere overheden nu geen onomkeerbare besluiten zouden moeten nemen die de door

onze gemeente gewenste herindeling, blokkeren. Nu de besluitvorming over de fusie tussen de gemeenten Wervershoof, Andijk en Medemblik nog niet is afgerond, komt het voorstel van GS vanuit een regierol, op een veel te laat moment en betreft dit een te beperkt aantal gemeenten.

Wij geven u dan ook in overweging om het voorstel van het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, om een informateur aan te stellen voor alleen de vier gemeenten Hoorn, Drechterland, Stede Broec en Enkhuizen, af te wijzen. Om deze reden achten wij het niet zinvol een mening te geven aan GS over inhoudelijke aspecten van de opdracht (aard opdracht, profiel en planning). Ten slotte merken wij op dat het voorstel van GS alleen uitvoerbaar is als het breed gedragen wordt door alle betrokken partijen. En een groot enthousiasme in de regio voor dit voorstel hebben wij niet kunnen bespeuren.

Enkhuizen, 3 november 2009

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van E n k h u i z e n
De secretaris, De burgemeester,

(R.M. Reus)

(J.G.A. Baas)